

# Sonja och matematiken

---

## Berättelse

---

Sonja Kovalevsky föddes år 1850. Hon bodde i Ryssland. Hon älskade matematik. Men kvinnor fick inte studera i Ryssland. Det var inte tillåtet.

Sonja ville studera. Sedan gifte hon sig år 1868. Då fick hon resa till Tyskland. En lärare hette Karl Weierstrass. Han undervisade Sonja. Sonja lärde sig mycket.

Sonja flyttade sedan till Sverige. År 1889 blev hon professor i Stockholm. Hon var den första kvinnan i världen med det jobbet. Det var mycket stort.

Sonja skrev också böcker. Hon kämpade för kvinnor. Men sedan blev hon sjuk. Hon dog år 1891. Hon var bara 41 år. Idag minns vi Sonja.

## Ordlista

---

ORD	FÖRKLARING
matematik	att räkna med tal
studera	gå i skola, lära sig
tillåtet	något man får göra
gifta sig	bli man och fru
resa	åka till ett annat land
lärare	en person som lär dig saker
undervisa	lära någon något
professor	en mycket viktig lärare på universitetet
kämpa	jobba hårt för något
minnas	komma ihåg

---

## Läsförståelsefrågor

---

1. Vad älskade Sonja?
  1. Musik.
  2. Matematik.
  3. Mat.
2. Var bodde Sonja först?
  1. I Sverige.
  2. I Ryssland.
  3. I Tyskland.
3. Vem undervisade Sonja i Tyskland?
  1. Karl Weierstrass.
  2. Vladimir.
  3. Hennes mamma.
4. Vad blev Sonja år 1889?
  1. Läkare.
  2. Lärare i skolan.
  3. Professor.
5. Vad skrev Sonja också?
  1. Böcker.
  2. Sånger.
  3. Brev.
6. Hur gammal blev Sonja? Skriv svaret.
7. Varför reste Sonja till Tyskland? Skriv en mening.

## Facit

1. Matematik.
1. I Ryssland.
1. Karl Weierstrass.
1. Professor.
1. Böcker.
- Hon blev 41 år.
- Exempel på svar: Hon reste till Tyskland för att studera, eftersom hon inte fick studera i Ryssland.

*Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.*

### FÖR LÄRAREN

Temat är en stark kvinna som ville lära sig. Texten är enkel och kronologisk. Den passar bra för samtal om skola och drömmar.

## Diskussionsfrågor

- Vad vill du studera?
- Är det viktigt att gå i skolan? Varför?
- Känner du en stark kvinna? Berätta.
- **Skriv (2 meningar):** Vad är du bra på? Skriv om det.

### Källor och faktagranskning

- Sofya Kovalevskaya - Wikipedia (engelska): [https://en.wikipedia.org/wiki/Sofya\\_Kovalevskaya](https://en.wikipedia.org/wiki/Sofya_Kovalevskaya)
- MacTutor History of Mathematics, University of St Andrews: <https://mathshistory.st-andrews.ac.uk/Biographies/Kovalevskaya/>
- Stockholms universitet, 'Sonya Kovalevsky - Sweden's first female professor': <https://www.su.se/english/about-the-university/cultural-heritage-and-history/the-history-of-stockholm-university/sonya-kovalevsky—swedens-first-female-professor>
- Encyclopaedia Britannica, 'Sofya Vasilyevna Kovalevskaya': <https://www.britannica.com/biography/Sofya-Vasilyevna-Kovalevskaya>
- Max-Planck-Gesellschaft, 'Mathematics opens up a new, wonderful world': <https://www.mpg.de/female-pioneers-of-science/sofia-kovalevskaya>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Sonja Kovalevsky (ryska: Sofja Vasiljevna Kovalevskaja) föddes 15 januari 1850 i Moskva och dog 10 februari 1891 i Stockholm i lunginflammation efter influensa, 41 år gammal. Kvinnor fick inte studera vid universitet i Ryssland, så hon ingick 1868 ett (först formellt) äktenskap med Vladimir Kovalevsky för att kunna resa och studera utomlands. Hon studerade privat för Karl Weierstrass i Berlin och tog doktorsexamen i Göttingen 1874. 1888 vann hon Prix Bordin av franska vetenskapsakademien för sitt arbete om en roterande kropp (Kovalevskys snurra). 1884 blev hon lektor/professor vid Stockholms högskola och 1889 utnämndes hon till ordinarie professor - världens första kvinnliga matematikprofessor och Sveriges första kvinnliga professor. Osäkerhet: hon kallas i svenska källor oftast Sonja Kovalevsky; namnet translittereras även Sofia/Sofja Kovalevskaja. Bilden är daterad 'strax efter 1880' med okänd fotograf och är public domain.

